

ROZHOVOR S V. A. MAKUŠEVSKÝM, HLAVNÍM VÝTVARNÍKEM SOVĚTSKÉ EXPOZICE NA PRAŽSKÉM QUADRIENNALE

Zemědělské noviny
16. 1. 76

Beseda s A. P. Vasiljevem

Mezinárodní scénografická výstava Pražské quadriennale se stala dostaveníčkem všech světových odborníků v oblasti scénického výtvarnictví. Přijel i národní umělec RSFSR Alexander Pavlovič Vasiljev, tajemník Svazu výtvarníků SSSR, a podělil se s novináři nejen o své dojmy z této expozice, ale seznámil je i s problematikou tohoto oboru v Sovětském svazu.

„Je skutečností, že Československo se stalo těžištěm světové scénografie,“ řekl novinářům A. P. Vasiljev. „Jména Ladislav Vychodil a Josef Svoboda jsou známá po celém světě. A co víc. Právě tato vaše výstava má obrovský význam, neboť soustřeďuje zkušenosti celého světa, naznačuje budoucnost scénografie. Viděl jsem všechny expozice — v Parku kultury a oddechu Julia Fučíka, výstavu československé scénografie ve Valdštejnské jízdárně i expozici mladých výtvarníků na Národní třídě. Vše je instalováno s vysokou náročností a vkusem, jsou zde díla vynikajících umělců, která dávají podněty k zamyšlení.“

„Mám-li hovořit o tom, co mě nejvíce zaujalo, pak jsou to zejména práce mladých umělců; zrcadlí se v nich totiž metodika vedení uměleckých škol. Mám na mysli zejména mladé výtvarníky z ČSSR a NDR. Tyto zkušenosti jsou pro nás cenné. V SSSR věnujeme oblasti scénického výtvarnictví velkou pozornost. Máme u nás spoustu vysokých škol, kde se tento obor vyučuje — Moskva, Leningrad, Tbilisi, Riga, Vilnius, mohli bych jmenovat další. Máme i velké množství škol středního stupně a technického směru. Otázkou působnosti i významu scénografie pro divadelní dílo se u nás zabývají vrcholné kulturní instituce. A fakt, že Sovětská expozice získala na Pražském quadriennale hlavní cenu — Zlatou trigu — je pro nás závazný.“

Národní umělec RSFSR A. P. Vasiljev nehovořil jen o dojmech z PQ, ale i o nových zážitcích ze současného pražského kulturního života, který ostatně dobře zná. Podělil se

totiž na inscenaci v pražském Vinohradském divadle na Caru Fjodorovi od A. K. Tolstého. Na tuto spolupráci vzpomíná stále: „Oceňuji přátelskou a skutečně tvůrčí atmosféru v tomto divadle, vážím si skutečně kolektivního ovzduší, kdy každý cítí odpovědnost za celek a svůj vklad do celku touží udělat co nejkvalitněji. Viděl jsem nyní inscenaci po čtyřech měsících a mohu říci, že spíše, než aby se, jak říkáme, rozpadávala, je stále stabilnější.“

A poslední zážitek? A. P. Vasiljev odpověděl krátce: „Současná výstava Jana Zrzavého. Je to výsostný umělec. Jeho dílo vyznačuje nejen osobitost, ale moudrost, klid, vyrovnanost. Je v něm úžasná harmonie a krása. Mladí výtvarníci by jej měli velmi pozorovat a vnímat. A učit se od něj, co znamená síla umělecké zkratky, pod níž je obrovský duchovní význam.“ (cim)

Jaký význam pro vás má PQ?

Pražské quadriennale je prostě svátkem scénografů. Seznámit se v takovém měřítku s prací scénografů celého světa je nedocenitelné a je opravdu těžké vyjádřit slovy význam této obrovské výstavy.

Která z národních expozicí vás nejvíce zaujala?

Myslím, že nejhodnotnější a nejzajímavější byla expozice anglická. Zejména proto, že neukazuje soubor jednotlivých výstředních návrhů, ale snaží se postihnout celkový směr, kterým se jejich scénografie ubírá. Angličané, kteří zde vystavují, jsou velmi ta-

lentovaní a mají velmi podobné smýšlení a názory jako my.

Co říkáte samostatné československé expozici?

Československá scénografie mne vždy velice uchvacovala. Zejména J. Svoboda. Teď jsem měl možnost seznámit se s ní přímo a uvědomil jsem si, kolik se toho musím ještě učit, abych dosáhl té vynikající úrovně, kterou vaše scénografie ve svých špičkách dosahuje.

Chtěl bych ještě vyjádřit dík a uznání všem, kteří tuto překrásnou výstavu zorganizovali a uskutečnili. Je to obrovský zážitek a, jak už jsem řekl, svátek. Sc 12. 1. 76 urb

CENY NEJLEPŠÍM

PRAHA 9. ledna (ČTK) — V Rytířském sále Valdštejnského paláce v Praze byly v pátek slavnostně vyhlášeny výsledky soutěže Pražského quadriennale 1975, kterého se zúčastnilo 28 států a více než 600 jednotlivců.

Odborná mezinárodní porota, které předsedala sovětská teoretička scénografie Milica Požarská, udělila Zlatou trigu scénografické expozici SSSR s přihlídnutím k pracím Kočerginovým, Borovského, Leventala, Stenberga, Sumbatašviliho a Makušenka.

Zlaté medaile za scénografii získali společně John Bury, Ralph Koltai, Timothy O'Brien a Tazeene Firthová z Velké Británie, zlatou medaili za kostýmy Šigeo Kavamori z Japonska, zlatou medaili za architekturu francouzská expozice a zlatou medaili za kritiku a teorii v oboru scénografie Denis Bablet z Francie.

V čs. expozici byli odměněni zlatou medaili za scénografii Jozef Ciller a zlatou medaili za kostýmy Jarmila Konečná.

Dále bylo uděleno deset stříbrných medailí a tři čestná uznání.

Slavnostního předání cen se zúčastnil ministr kultury ČSR Milan Klusák se svým náměstkem Otakarem Holanem, zástupci ÚV KSČ a uměleckých svazů. Přítomen byl rovněž náměstek ministra kultury SSSR Konstantin Voronkov a představitelé pražského diplomatického sboru.

Ministr kultury ČSR Milan Klusák přijal v pátek ve Valdštejnském paláci v Praze zástupce mezinárodní organizace scénografů a divadelních techniků.

Týž den přijal ministr Klusák náměstká ministra kultury SSSR Konstantina Voronkova. V přátelské a srdečné besedě hovořili o dalším rozvoji spolupráce v oblasti divadelnictví.

Rudé právo
10.1.76

Jedno velké divadelní umění

O Pražském quadriennale hovoříme s prof. Josefem Svobodou

Na výstavě Pražské quadriennale 75 jsme zastihli našeho předního scénografa národního umělce J. Svobodu, generálního tajemníka OISTT — Mezinárodní organizace scénografů, architektů a divadelních techniků, který se současně zúčastnil kongresu této instituce.

• Jak se vám líbí výstava?

»Je to ohromná práce a příležitost ke konfrontaci scénografické úrovně osmdvaceti států. A nejen to. Takováto výstava vede k uvědomění toho, že národní kultury mají své odlišnosti, jiný životní rytmus, a tudíž i jiné pří-

stupy k jednotlivým inscenacím. Současně však taková široká konfrontace posunuje dopředu určité světové normy v divadelnictví, zkušenosti volají po modernizaci. Ne že by stvořily okamžitě divadelní revoluci, ale já osobně jsem moc rád, když se

díky třeba takové příležitosti, jako je quadriennale, posune ta divadelní kára o dva metry dopředu.«

• Letošní mezinárodní kongres OISTT se — stejně jako před čtyřmi lety — konal v době zahájení quadriennale, ve 2. lednovém týdnu. Jako generální tajemník této organizace nám můžete říci, proč tomu tak je...

»Především je to velmi ekonomické. Ušetří se cesty, vytvoří řada příležitostí, lidé se potkají a mohou si sdělovat své poznatky hned na místě. Je to výhodné pro oba partnery. Právě členové OISTT mají možnost vidět a konfrontovat problémy na příkladech. Vždyť úlohou OISTT je na mezinárodní bázi zlepšovat divadelní život. A nejde tu jen o scénografy, ale i o celou divadelní techniku. Taková příležitost umožňuje, aby se i všichni příslušníci technických divadelních profesí cítili jednou a touž divadelní rodinou — součástí velkého divadelního umění.«

Večerní Praha
19. 1. 76